

Panorama periode 1 oktober 1970 - 1 april 1971

Algemeen en Kabinetsaangelegenheden

1. Vaste Kamercommissie en Staten-Generaal

In de verslagperiode vonden drie bijeenkomsten van de Vaste Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten met de Minister van Binnenlandse Zaken plaats, die werden bijgewoond door het Hoofd van de Dienst en het Hoofd van het Kabinet.

Tijdens de bijeenkomst van 24 november 1970 kwam o.a. het Rapport van de Commissie Veiligheidsonderzoek Rijksoverheid (de Commissie) aan de orde. Door het Hoofd van de Dienst werd de informatiepositie van de BVD ten aanzien van de Zuidmolukkers toegelicht en een uiteenzetting gegeven betreffende de activiteiten van enige anti-democratische groeperingen. Tevens werd één klachtgeval (Ir.) besproken.

De bijeenkomsten van 16 december 1970 en 31 maart 1971 waren vrijwel uitsluitend gewijd aan de bespreking van het ontwerp-KB betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, in het bijzonder aan de daarin voorkomende taakomschrijving van de BVD.

In deze periode werd één vanwege de Vaste Commissie in behandeling gegeven verzoekschrift afgedaan.

Op 22 en 27 oktober 1970 behandelde de Tweede Kamer het wetsontwerp "Enige strafbepalingen tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer (9419) dat op laatstgenoemde datum zonder hoofdelijke stemming werd aangenomen.

Tijdens de openbare behandeling werd uitgebreide aandacht besteed aan de bepalingen betreffende het af luisteren van gesprekken ten behoeve van de veiligheid van de Staat. Genoemd wetsontwerp werd op 23 maart en 6 april 1971 door de Eerste Kamer behandeld en op laatstgenoemde datum ook door deze Kamer zonder hoofdelijke stemming aangenomen. De wet is op 23 april jl. in werking getreden.

Van advies werd gediend voor de beantwoording van aan de Regering gestelde vragen van het Tweede Kamerlid Harmsen betreffende uitspraken van de burgemeester van Rotterdam in verband met de havenstaking in die gemeente en van het Eerste Kamerlid Van Wijk betreffende het vertrouwelijk karakter van het KB van 8 augustus 1949 no. 51.

2. Vergaderingen met de Procureur-Generaal

Het Hoofd van de Dienst woonde in deze verslagperiode twee bijeenkomsten bij. Naast het gebruikelijke overzicht betreffende de extremistische groeperingen gaf hij een uiteenzetting over enige aspecten van de onrust onder de Zuidmolukkers, de uitwisseling van gegevens betreffende voorgenomen vliegtuigkapingen en de beveiliging van bepaalde objecten

tegen sabotage. Bovendien werd door het Hoofd van de Dienst deelgenomen aan twee bijeenkomsten van de Procureurs-Generaal met vertegenwoordigers van het Ministerie van Justitie, de Rijksoverheid en het Centraal Bureau voor de Statistiek ter bespreking van de activiteiten gericht tegen de Volkstelling.

3. Beschikking Antecedentenonderzoeken

De in artikel 8 van de Beschikking Antecedentenonderzoeken bedoelde "Adviescommissie inzake de veiligheidsonderzoeken" werd op 26 januari 1971 door de Minister van Binnenlandse Zaken geïnstalleerd. De installatierede van de Minister en het antwoord van de Commissie-voorzitter Prof. Mr. J. van der Hoeven werden in extenso opgenomen in de Nederlandse Staatscourant van donderdag 28 januari 1971, hetgeen sommige persorganen aanleiding gaf om enige beschouwingen aan het antecedenten- en veiligheidsonderzoek te wijden.

4. Hersiening KB betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

Op 23 december 1970 werd door de Raad van State advies uitgebracht over het Ontwerp-KB met Nota van Toelichting houdende een algemene maatregel van bestuur met betrekking tot de taak, de organisatie, de werkwijze en de samenwerking van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

Dit advies gaf aanleiding tot nader beraad zowel in de Commissie die het ontwerp had opgesteld als tussen de betrokken Ministers.

Tevens kwam in de Vaste Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten de wens naar voren de taak van de B.V.D. zoals die in het nieuwe KB zou worden omschreven te relateren aan de wet in het algemeen en zo mogelijk aan het Wetboek van Strafrecht. Omtrent de uitkomst van de terzake ingestelde studie werd de Kamer-Commissie op 31 maart 1971 geïnformeerd. Onlangs is duidelijk geworden dat het niet meer zal gelukken de hersiening van het KB betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten tijdens de zittingsduur van het huidige Kabinet zijn beslag te doen krijgen.

5. Public relations

In het Handelsblad-NRC van 12 december 1970 verscheen het verslag van een interview van de redacteur Dr. Van Heerden met het Hoofd van de Dienst. De reeds in het vorige overzicht gesignaleerde behoefte van de pers om naar aanleiding van bepaalde gebeurtenissen directe informatie van de Dienst te verkrijgen, kwam ook in deze verslagperiode bij herhaling tot uiting. Wanneer dit mogelijk was werd aan deze verzoeken zoveel mogelijk tegemoet gekomen.

6. Juridische zaken

De Dienst werd betrokken bij (inter) departementaal overleg betreffende:

- Het voorontwerp van een Conventie ter regeling van de strafrechtelijke positie van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen;

- De Landsverordening en het Landsbeveluit Suriname betreffende taak en bevoegdheden van de Centrale Inlichtingendienst;
- Het Belgische voorstel tot visumafschaffing tussen de Benelux en Roemenië;
- De juridische implicaties verband houdende met de uitvoering van de nieuwe wettelijke bepalingen t.a.v. het afluisteren van gesprekken.

7. Benelux-samenwerking

De Bijzondere Commissie voor het personenverkeer vergaderde in deze periode driemaal, namelijk op 13 en 14 oktober 1970 in 's-Gravenhage, op 19 en 20 januari 1971 in Brussel en 31 maart en 1 april 1971 in Luxemburg. De Subcommissie ad hoc van de Bijzondere Commissie kwam eveneens driemaal bijeen, namelijk op 18 december 1970 in Luxemburg, op 9 december 1970 in 's-Gravenhage en op 17 maart 1971 in Brussel. Deze bijeenkomsten werden alle bijgewoond door een hoofdamtenaar van de Dienst.

Van de op deze bijeenkomsten behandelde onderwerpen worden hier genoemd:

- Overeenkomsten tot visumafschaffing met verschillende landen; Besloten is voortaan in het algemeen minder snel tot visumafschaffing over te gaan. Nederland blijft zich verzetten tegen de door België en Roemenië gewenste visumafschaffing tussen Roemenië en de Benelux;
- Opstelling van richtlijnen m.b.t. de grenscontrole aan de buitengrenzen;
- Harmonisatie der wetgeving in de Benelux-landen m.b.t. de machtiging tot voorlopig verblijf;
- Eventuele wederinstelling van de personencontrole aan de binnengrenzen van de Benelux;
- Clandestiene immigratie van Chinesen en Portugezen;
- Het reizen van vluchtelingen op vluchtelingenpaspoorten naar hun land van herkomst;
- Het samenstellen van een Benelux-lijst van personen die in een der Benelux-landen non grata zijn verklaard.

De Subcommissie voor de samenwerking tussen de veiligheidsdiensten kwam in de verlagperiode driemaal (informeel) bijeen, namelijk op 27 november 1970 in Brussel, op 22 januari 1971 in Luxemburg en op 19 maart 1971 in Amsterdam. Aan deze bijeenkomsten werd deelgenomen door het Hoofd van de Dienst, lid van de Subcommissie.

Het overleg inzake een betere beveiliging van de in de Benelux gevestigde Instellingen van de Europese Gemeenschappen werd voortgezet. Getracht zal worden te komen tot een formele basis voor de samenwerking tussen het Beveiligingsbureau van de Gemeenschappen en de veiligheidsdiensten van de zes Gemeenschapalanden. Reeds is gebleken dat dit geen eenvoudige zaak is o.a. omdat de staatsrechtelijke positie van de nationale veiligheidsdiensten in elk der aangesloten landen verschillend is.

PANORAMA periode 1 oktober 1970 tot 1 april 1971.

K E B

Verhouding met andere Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten.

ALGEMEEN.

Het goede contact met de inlichtingen- en veiligheidsdiensten van bevriende landen werd in de verslagperiode gecontinueerd.

Het berichtenverkeer met betrekking tot verwachte vliegtuigkapingen, kidnapping van diplomaten en sabotage acties en al of niet vage aanwijzingen daartoe, bleef zeer frequent.

VERENIGDE STATEN.

Het Hoofd van de Dienst heeft in het begin van de verslagperiode, in gezelschap van de Hoofden van de afdelingen B en C, in Washington besprekingen gevoerd met de Inlichtingendienst der V.S. (C.I.A.).

Hier te lande vond de gebruikelijke periodieke gedachtenwisseling plaats m.b.t. diverse technische apparatuur en hulpmiddelen. Voor het overige werd ook in deze verslagperiode de intensieve samenwerking op velerlei terrein voortgezet.

Het Hoofd van de Veiligheidsdienst van de Luchtmacht (O.S.I.) werd overgeplaatst en heeft inmiddels afscheid genomen. Zijn opvolger is nog niet gearriveerd.

Het contact met de Veiligheidsdienst (FBI) en met de OSI geeft overigens geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

ENGELAND.

Een tweetal medewerkers van de Veiligheidsdienst (MI5) bracht een werkbezoek aan onze Dienst. De gesprekken over Chinese- en over Sovjetblok zaken waren verhelderend en voor beide partijen waarde vol.

De relatie met de Inlichtingendienst (MI6), onderhouden via diens vertegenwoordigers h.t.l., is goed.

FRANKRIJK.

Het Hoofd van de Franse Inlichtingendienst (SDECE) werd in november 1970 gepensioneerd en opgevolgd door comte .

Twee ambtenaren van de "Renseignements Généraux" brachten een werkbezoek aan onze Dienst.

BELGIE.

De goede samenwerking met de Veiligheid van de Staat werd bestendig. Er heeft een zeer frequent contact plaats gehad.

In verband met het staatsbezoek van President Tito werd bijzonder aandacht besteed aan de in W.Duitsland en op Benelux grondgebied wonende Zuidslaviërs.

DUITSLAND.

Het Hoofd van de Bundesnachrichtendienst bracht met een zijner medewerkers een bezoek aan H.BVD.

Hierbij kwam o.m. het voortzetten van de verbinding via een BND vertegenwoordiger h.t.l. ter sprake. Het gesprek heeft ertoe geleid dat deze post gehandhaafd blijft.

SCANDINAVIE.

De National Police Commissioner van de Zweedse politie en het nieuwe hoofd van de Zweedse veiligheidsdienst brachten een kennismakingsbezoek aan H.BVD.

Het contact van het Hoofd van de afdeling B met het Hoofd van de afdeling Politiek Extremisme van de Finse Veiligheidsdienst leidde tot een gesprek hier te lande.

Het Hoofd van de Deense Veiligheidsdienst met wie jarenlang een goede relatie werd onderhouden, is in november vorig jaar plotseling overleden. Zijn opvolger werd inmiddels benoemd.

AUSTRALIE.

De Senior Liaison Officer van de Australian Security and Intelligence Organization, gestationeerd te Londen, werd naar zijn land teruggeroepen. Zijn opvolger heeft inmiddels een kennismakingsbezoek gebracht.

CANADA.

Het Hoofd van de Dienst heeft in aansluiting op zijn bezoek aan Washington, tezamen met het Hoofd van de afdeling B, besprekingen gevoerd met de Veiligheidsdienst van Canada.

Enkele ambtenaren van die Dienst voerden in Nederland nuttige besprekingen met ambtenaren van de BVD.

INLICHTINGEN DIENST BUITENLAND

De samenwerking met de onlangs gereorganiseerde IDB verloopt tot nu toe zonder moeilijkheden.

MARID, MID en LuID

Geen bijzonderheden.

PANORAMA VAN WERKZAAMHEDEN VAN AFDELING B VAN DE BVD**(1-10-1970 t/m 31-3-1971)****Internationaal communisme**

In de verslagperiode zijn de ontwikkelingen in de internationale communistische wereld op de gebruikelijke wijze bestudeerd en de resultaten daarvan neergelegd in periodieke rapporten en enkele speciale studies.

In het bijzonder werd aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

1. De voorbereidingen voor het 24e congres van de communistische partij van de Sowjet-Unie (CPSU), die een versterking van de positie van partijleider Brezhnev en een sekere verharding van de binnen- en buitenlandse Sowjetpolitiek voorspelden.
2. De verhouding tussen China en de Sowjet-Unie. De diplomatieke betrekkingen tussen beide landen werden hersteld, maar er was nog geen sprake van enige ideologische toenadering.
3. De decemberenlusten in Polen, die tot de vervanging van partijleider Gomolka door Gierak leidden.
4. De houding van de Westerse CP-g's tegenover Moskou, die over het algemeen weer volgzaam is geworden, zeker vergeleken bij de kritische houding, die het merendeel van hen na de invasie in Tsjecho-Slowakije innam.

De communistische beweging in Nederland

In deze verslagperiode hebben met name de volgende onderwerpen de aandacht gevraagd.

1. De verhouding van de CPN tot de internationale communistische beweging en met name de CPSU.
2. De eenheidspolitiek van de CPN.
3. Communistische agitatie in het bedrijfsleven.
4. De positie van de Vereniging "Nederland-USSR".
5. Het buitengewoon congres van de Kommunistische Eenheidsbeweging Nederland (KEN).

1. Vastgesteld kon worden dat de CPN-leiding, die blijft streven naar verbetering van haar betrekkingen tot de CPSU, hierbij voorzichtig en zonder overhaasting te werk gaat. Aan de Russische eis een welwillende houding aan te nemen tegenover de Vereniging "Nederland-USSR" is de CPN tot nu toe geheel voorbij gegaan. Naar het op 30 maart begonnen congres van de CPSU zond de CPN-leiding geen delegatie (i.v.m. de "politieke toestand in ons land" - de komende verkiezingen). Wel werd er een correspondent van "De Waarheid" naar toe gestuurd.

Teneinde uit het destijds zelf verkosen isolement te geraken is de CPN voornchtig bezig haar verhouding tot andere Westeuropese CP-en te verbeteren. Over de deelneming van de CPN aan de Londense economische conferentie van 11 - 13 januari 1971 (en de voorbesprekingen daarvan op 21-9-1970) konden tevoren interessante gegevens worden verkregen, waardoor b.v. het vroegtijdig verlaten van de conferentie door de Nederlandse delegatie min of meer was te voorzien. Enkele CPN-topfunctionarissen voerden besprekingen met delegaties van de Roemeense en Spaanse CP (resp. februari en maart j.l.). Een rapport over de ontwikkeling van de verhouding tussen de CPN en de PCE (Spaanse CP) werd op 18-3-1971 de regering toezonden.

2. Met het oog op de eind april te houden Kamerverkiezingen stelde de CPN-leiding reeds op 9 oktober 1970 een actieprogramma op (een "alternatief regeringsprogramma"). De CPN beoogt een massaal verzet tegen de huidige regering en de "regeringspartijen" om daarna, indien ook naar enigszins mogelijk, te komen tot samenwerking met de PvdA. Toen bekend werd dat de PvdA met D'66 en de PPR tot vergaande samenwerking kwam, bleek de kritiek, welke tot dan toe regelmatig door de CPN op beide PvdA-partners werd geuit, te verstommen.
3. Nauwkeurig is nagegaan hoe de invloed van de CPN op het verloop van de grote havenstaking te Rotterdam (september/oktober 1970) zich heeft ontwikkeld. Ook de agitatie der communisten onder de bouwvakarbeiders te Amsterdam, alsmede de manipulaties van de heer Meis in Groningen werden zorgvuldig gevolgd. De acties tegen de "anti"-stakingswet hielden de aandacht. Voor het optreden van communisten in het bedrijfsleven is van veel belang gebleken de arbeid van het met de CPN verbonden "Instituut voor Politiek en Sociaal Onderzoek" (IPSO), dat o.l.v. de oud-voorzitter der CPN, de heer De Groot, tot enkele belangrijke publicaties is gekomen. Over de communistische activiteit in de sociaal/economische sector werd de regering in een negental rapporten geïnformeerd.
4. De interessante ontwikkeling van de verhouding van de vriendschapovereenkomst "Nederland-USSR" tot verschillende Russische instanties kon goed worden gevolgd. Op twee hoogtijdagen (de op 9-11-1970 te Amsterdam georganiseerde feestelijke herdenking van de Russische Oktoberrevolutie en de ondertekening van het nieuwe culturele accoord tussen "Nederland-USSR" en de Russische zusterovereenkomst "USSR-Nederland") waren enkele belangrijke delegaties uit de Sowjet-Unie aanwezig. De leiding van de CPSU blijft hiermee haar goede relaties tot "Nederland-USSR" accentueren en dit kan gezien worden als een manifestatie van het feit dat de Sowjet-Unie in Nederland buiten de CPN beschikt over loyale communistische medestanders.

5. Uit gegevens over het op 17 en 18 oktober 1970 gehouden buitengewone congres van de KEN (Kommunistische Eenheidsbeweging Nederland - marxistisch-leninistisch) kon worden vastgesteld dat deze organisatie zich op haar ideologische uitgangspunten wil bezinnen, met name op de taak van de vorig jaar in het leven geroepen "mantelorganisaties": Bond van Huurders en Woningzoekenden, de Marxistisch-Leninistische Studentenbond en de Marxistisch-Leninistische Jeugd. Een rapport over deze ontwikkeling werd op 30-11-1970 aan de regering verzonden.

Overige linkse groeperingen

In de verslagperiode is het in de hoek van de radikale jongeren en studenten betrekkelijk rustig gebleven: het activisme is duidelijk op een dood punt aangekomen.

Opmerkelijk is evenwel, dat in de theorievorming van de studentenoppositie zowel als van verschillende andere links-radikale groeperingen het "marxisme" of "marxisme-leninisme" een steeds belangrijker rol gaat spelen.

Hoewel men zich in verschillende kernen van de Nederlandse studentenbeweging uit het ideologisch dispuut wil terugtrekken om de studentenbelangenbehartiging wederom centraal te stellen (de Algemene Studentenvereniging Amsterdam - ASVA - is hiervan het beste voorbeeld; in de Unie van Studenten in Nijmegen - USN - en de Utrechtse Studenten Faculteiten - USF -, respectievelijk te Nijmegen en Utrecht, wordt echter in dezelfde richting gedacht), hebben overigens studentenleiders aan alle Universiteiten zich op het marxisme geworpen.

Aan de ene kant zijn daarbij groepen ontstaan die zich, overeenkomstig de theorie van de Duitser [naam ontbrekend], lid van de Sozialistische Deutsche Studentenbund (SDS), ondergeschikt wensen op te stellen aan een proletarische partij als de KEN, de CPN of een niet nader gedefinieerde partij van het proletariaat van de toekomst. Aan de andere kant is er een aantal groeperingen ontstaan dat weliswaar wil strijden voor het proletariaat, maar geen afstand wenst te doen van hun zelfstandigheid (conform de inzichten van de Duitse SDS-er [naam ontbrekend]). Om tot bundeling van met name deze laatste groepen te komen is een "Landelijke Koördinatiegroep" in het leven geroepen.

De Marxistisch-Leninistische Studentenbond (MLS) en - wanneer ze succes heeft - deze "Landelijke Koördinatiegroep" zullen straks wellicht de enige studentengroeperingen zijn die landelijk iets te betekenen hebben. De Nederlandse Studentenraad (NSR) bestaat praktisch niet meer.

Ook in andere groeperingen valt een toenemende belangstelling voor het marxisme waar te nemen. In het bijzonder is dit het geval met de Bond van Dienstplichtigen (de "witte" BVD), waarin onlangs zelfs voorstellen zijn besproken tot invoering van een "communistiche" organisatievorm.

In de afgelopen maanden is de belangstelling voor de Derde Wereldproblematiek zodanig toegenomen dat in verband daarmee weer een opleving van de activiteiten te verwachten is. Vermeldenswaard zijn bijvoorbeeld het Jongerencongres over kolonialisme en een sterke uitbreiding van de activiteiten van het Medisch Comité Vietnam.

Rechts-extremisme

In de sfeer van de rechts-extreme groeperingen zijn geen bijzondere activiteiten gesignaleerd. Wel zijn er enkele nieuwe organisaties met een sterk rechtse inslag (Volksunie o.a.) in opkomst, waaraan nader aandacht zal worden gegeven.

Suriname en Antillen

a. ANTILLEN

Een functionaris van de afdeling vertrok naar de Antillen, teneinde daar voor enkele jaren de functie van plaatsvervangend hoofd van de VNA te vervullen.

Aan de VNA werd voorts de gebruikelijke steun geboden bij het vergaren van informatie over stromingen en personen van radikale of extremistische inslag.

b. SURINAME

In januari 1971 maakten de Nederlandse publiciteitsmedia veel ophef van de oprichting van een Surinaams Bevrijdingsfront (SUBEFRO). Als woordvoerder voor deze "organisatie" fungeerde de Surinaamse journalist . Zijn mededelingen, dat het SUBEFRO in voorkomende gevallen niet terug zou schrikken voor gewelddaden, veroorzaakten nog al wat beroering. Van enige activiteit van het SUBEFRO was tot nu toe echter geen sprake en het ziet er niet naar uit dat in de toekomst activiteit van enige betekenis zal worden ontplooid.

Op 20 maart j.l. werd in de RAI de manifestatie "Kolonialisme-Onafhankelijkheid" gehouden. Met name door het optreden van de kaderleider van de Partij van de Nationalistische Republiek, werd "het Nederlandse Kolonialisme in Suriname" het centrale thema van deze manifestatie.

In Suriname blijkt het medio 1970 opgerichte Marxistisch-Leninistisch Centrum (MLCS) geen zendagsvlieg te zijn. "De Rode Surinamer", het blad van deze groepering, verschijnt tot nu toe regelmatig en onlangs verscheen het eerste nummer van een studentenblad van het MLCS.

De jonge organisatie wordt achter de schermen geleid door de in Brussel politiek geschoolde, pro-Chinese Surinaamse academicus .

Diversen

De voorstellen m.b.t. de A-lijst 1970/1971 werden begin oktober 1970 aan de Minister voorgelegd.

Met de militaire inlichtingendiensten werden regelingen getroffen inzake de verwerving en verwerking van gegevens betreffende de Bond van Dienstplichtigen ("witte" BVD). Mede t.b.v. de militaire inlichtingendienst werd een aantal overzichten samengesteld betreffende de organisatie en de activiteiten van extremistische groeperingen.

Personnel

In de verslagperiode werd de afdeling getroffen door het plotseling overlijden van een van haar medewerkers.

Vier middelbare functionarissen zijn door ziekte voor langere tijd uitgeschakeld. (Een van hen is inmiddels op 10 april plotseling overleden.)

Zoals reeds eerder vermeld werd een contactambtenaar van de sectie BOA voor enkele jaren bij de VNA gedetacheerd.

Een middelbaar ambtenaar nam ontslag wegens het aanvaarden van een andere betrekking; een tweede ging met functioneel leeftijdsontslag; een derde werd per 1 april overgeplaatst naar de afdeling PZ.

Als gevolg van het bovenstaande en van de reeds bestaande vacatures zijn enkele secties thans (ernstig) onderbezet.

PANORAMA - Afdeling C.

1 oktober 1970 - 1 april 1971.

U.S.S.R.Vertegenwoordiging.

In de sterkte van de Sowjetrussische vertegenwoordiging kwam geen wijziging. Wel vond een vrij groot aantal mutaties plaats in de categorie waarin zich steeds de inlichtingenofficieren bevinden. Veel aandacht vereiste dan ook het gedragspatroon van deze nieuw aangekomenen. Zij behoren doorgaans tot een jongere generatie; zij werden nog niet eerder in een Westelijk land waargenomen en derhalve ook nog niet eerder geobserveerd.

De plaats van de in mei 1970 uitgewezen 1ste secretaris-pers-attaché werd pas in december 1970 door een nieuwe functionaris ingenomen.

Ook arriveerde een nieuwe TASS-correspondent. Hij blijkt over een grotere talenkennis - o.m. van de Nederlandse taal - te beschikken dan zijn voorganger.

De jaarlijkse herdenking van de oktober-revolutie in november 1970, georganiseerd door de Vereniging Nederland-U.S.S.R., werd door een delegatie uit de Sowjet-Unie bijgewoond. Hiervan maakte onder meer deel uit , die van 1961 tot 1965 als 2de secretaris verbonden was aan de Sowjet Ambassade te Den Haag en toentertijd betrokken was bij agenten-operaties. Ter gelegenheid van de ondertekening van de culturele overeenkomst tussen de Vereniging Nederland-U.S.S.R. en de Nederlandse afdeling van het Sowjet Verbond van Vriendschapsverenigingen en Culturele Betrekkingen met het Buitenland arriveerde eveneens een Sowjet-delegatie in Nederland. Eén van de leden van deze delegatie, de schrijver, tevens secretaris van de Schrijversbond van de U.S.S.R., , sprak o.a. met Minister KLOMPE, de burgemeesters van Amsterdam en Rotterdam en met leden van de PEN-club. Hij had duidelijk tot taak de Nederlandse kritiek op de behandeling in de U.S.S.R. van de zogenaamde "dissidente" schrijvers te ontzenuwen.

Als tolk van beide delegaties trad op A.D. POPOV, die in 1961 in Nederland tot persona non grata werd verklaard wegens zijn aandeel in de verwickelingen met het Russische echtpaar GOLUB.

Een delegatie van het Staatscomité voor Wetenschap en Techniek - een voorpost van de Sowjetrussische inlichtingendiensten met een staf waarin inlichtingenofficieren - sloot in januari 1971 in Den Haag een overeenkomst met het Ministerie van Economische Zaken inzake technische en economische samenwerking. Hiermee ging een lang gekoesterde Sowjetwens in vervulling. De delegatie maakte van haar verblijf in Nederland gebruik om met een aantal belangrijke Nederlandse industrieën in contact te treden en een basis te leggen voor de beoogde uitwisseling van technische en wetenschappelijke gegevens.

De Russische scheepvaart op Nederland neemt nog steeds toe. Dagelijks bevinden zich in Nederlandse havens 10 tot 15 Russische schepen met een bemanning van 20 tot 30 Russen. Het onder contrôle houden van deze groep van gemiddeld 300 Russen is vrijwel onmogelijk. Het is evenwel bekend, dat vanaf deze schepen inlichtingenactiviteiten worden bedreven in nauwe samenwerking met h.t.l. geaccrediteerde inlichtingenofficieren.

Het in Antwerpen gevestigde Russische scheepvaartbedrijf "Transworld Marine Agency" stelt pogingen in het werk in Rotterdam een filiaal te vestigen.

Inlichtingenactiviteiten.

In de verslagperiode bleek, dat de te Amsterdam gevestigde Sowjetrussische vertegenwoordiger van het reisbureau "Inturist" zich bezig houdt met het verzamelen van inlichtingen op militair gebied.

De aan de Handelsvertegenwoordiging te Amsterdam verbonden vertegenwoordiger van de Russische koopvaardij probeerde contacten te cultiveren met medewerkers van de Rivierpolitie te Rotterdam.

De eveneens aan de Handelsmissie te Amsterdam verbonden vertegenwoordiger van het Staatscomité voor Wetenschap en Techniek, die in vorige verslagen reeds werd genoemd, richtte in de afgelopen maanden zijn belangstelling in de eerste plaats op de research, welke ten behoeve van Overheid en bedrijfsleven wordt verricht aan de Nederlandse Universiteiten.

D.D.R.

De Oostduitse Handelsvertegenwoordiging.

In de verslagperiode werd aandacht besteed aan de Oostduitse pogingen om tot uitbreiding te komen van het aantal joint-ventures in Nederland. Terzake vond overleg plaats met de Ministeries van Buitenlandse Zaken en van Justitie. De Oostduitse procuratiehouder van een van deze joint-ventures, die zich met een in België uitgegeven Benelux-verblijfsvergunning in Nederland vestigde, werd aangezegd het land te verlaten.

Op 9 oktober 1970 reikte het hoofd van de Oostduitse vertegenwoordiging, , onderscheidingen uit aan 3 Nederlandse oud-Spanje strijders.

In januari 1971 werd - op uitnodiging van de Oostduitse CDU - een onofficieel oriëntatie bezoek aan de D.D.R. gebracht door vertegenwoordigers van KVP, AR en CHU.

Inlichtingenactiviteiten.

Na selectie van door de dienst ontvangen gegevens omtrent Nederlandse reizigers naar Oost-Berlijn en de D.D.R., werden gesprekken gevoerd met die Nederlanders, die mogelijk de belangstelling van de Oostduitse inlichtingendiensten zouden hebben genoten. Een aantal van hen bleek tijdens het verblijf in de D.D.R. inderdaad door de Oostduitse inlichtingendiensten benaderd te zijn.

De belangstelling van deze diensten ging uit naar het ultracentrifugeproject en de aardgaswinning en -exploitatie in Nederland. Ook werd weer een poging ondernomen om te penetreren in de NAVO-vestiging AFCENT te Brunssum.

De overige communistische landen.

Bij de aanvang van de verslagperiode waren de werkzaamheden toegespitst op de beveiliging van de Joegoslavische President TITO tijdens diens staatsbezoek aan de Beneluxlanden in oktober 1970.

Aan zijn komst was een grondige studie van de anti-TITO-groeperingen voorafgegaan. De informatiepositie in de Joegoslavische sector werd uitgebreid. Aanwijzingen, die op een mogelijke bedreiging van het Joegoslavische staatshoofd en diens gevolg duiden, werden gerapporteerd aan de instanties, waarmee in verband met het bezoek nauw werd samengewerkt, t.w. de Directie Openbare Orde en Veiligheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, de Hoofdafdeling Vreemdelingenzaken van het Ministerie van Justitie, een aantal Gemeente politiekorpsen, de Koninklijke Marechaussee en de zusterdiensten in de Bondsrepubliek, in België, Luxemburg en Frankrijk. Daar de Joegoslavische Staatsveiligheidsdienst, in verband met de beveiliging van President TITO, verbinding verzocht met competente Nederlandse instanties, werd - onder de vlag van Openbare Orde en Veiligheid - telefonisch contact onderhouden met h.t.l. aanwezige Joegoslavische veiligheidsofficieren.

MEMO-

Vertegenwoordigingen.

Met een vierde bezoek aan Nederland in oktober 1970 rondde een functionaris van het Centraal Comité van de C.P.-C.S.S.R. de zuivering in de Tsjechoslowaakse vertegenwoordiging alhier af. Door de zuivering verloor de vertegenwoordiging acht medewerkers. Zes van hen keerden terug naar hun vaderland; twee verzochten asyl in het Westen.

Aanvulling van het geslonken aantal medewerkers vond inmiddels plaats door de komst naar Nederland van een nieuwe handelsattaché en een attaché voor culturele aangelegenheden. Van beiden is inmiddels bekend geworden, dat zij behoren tot de Tsjechoslowaakse militaire inlichtingendienst.

Enige Tsjechoslowaakse vluchtelingen in ons land ontvingen uit Praag opdracht om een bedrag van f. 500,-- naar Tsjechoslowakije te zenden. Het bedrag heette benodigd te zijn voor de verdediging in een proces - hen door de Tsjechoslowaakse staat aangedaan - wogens strafbare verlaten van hun vaderland. De naam van de door Praag genoemde "verdediger" is gelijk aan die van een advocaat, die in de vijftiger jaren in de beruchte processen als verdediger optrad.

De nieuwe Hongaarse Ambassadeur arriveerde op 28 oktober 1970; de nieuwe Poolse Ambassadeur op 30 november 1970.

De vestiging van een Poolse scheepvaartvertegenwoordiging "Polish Ocean Lines" te Rotterdam - waarvan in vorig verslag sprake was - heeft inmiddels plaats gevonden.

Aan Poolse zijde bestaan thans plannen tot vestiging te Amsterdam van een gezamenlijke vertegenwoordiging voor de Poolse luchtvaartmaatschappij LOT, het Poolse reisbureau ORBIS en de Poolse firma in kunstartikelen CEPELIA. De twee laatstgenoemde staatsbedrijven waren tot dusverre niet vertegenwoordigd in Nederland.

Nadere inlichtingen werden ingewonnen over de in ons land bestaande joint-ventures van Nederlandse ondernemingen met staatsfirma's uit Polen, Tsjecho-Slowakije, Roemenië en Bulgarije. Gebleken is, dat sommige bij de joint-ventures werkzame Oostblokonderdanen tijdens het weekend worden ingeschakeld bij werkzaamheden op de diplomatieke vertegenwoordiging van hun land. In feite betekent dit een verkapte uitbreiding van deze missies. Terzake vond overleg plaats met het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Getracht wordt door middel van een stringent visumbeleid de komst naar Nederland van tot deze categorie behorende Oostblokonderdanen zoveel mogelijk te beperken.

Inlichtingenactiviteiten.

De h.t.l. aanwezige Tsjechoslowaakse inlichtingenofficieren schenken bijzonder veel aandacht aan de publieke opinie in Nederland inzake de erkenning van de D.D.R. en aan, wat door hen genoemd wordt, "anti-communistische propaganda en Zionisme in Nederland".

In de verslagperiode toonden zij voorts zeer veel belangstelling voor organisatie en werkwijze van de Nederlandse douane. Ook waren zij druk doende gegevens te verzamelen over de Tsjechoslowaakse vluchtelingen in Nederland en vooral over die vluchtelingen, die werkzaam zijn aan universiteiten h.t.l..

Opmerkelijk veel vertegenwoordigers van communistische landen - met onder wie enige inlichtingenofficieren - hadden belangstelling voor in de verslagperiode in Nederland gehouden Congressen, met name voor het 58ste Congres van de Interparlementaire Unie te Den Haag; het Congres van de P.v.d.A. te Amsterdam en voor de Noord Atlantische Assemblée te Den Haag. Ook bij Internationale Congressen op gebied van reizen en luchtvaart waren Oosteuropese inlichtingenofficieren aanwezig.

Chineze Volksrepubliek.

In de verslagperiode bleek, dat de Chinese Vertegenwoordiging voortgaat met uit het isolement te treden. In diplomatieke kringen onderhoudt de Vertegenwoordiging thans weer op vrijwel normale wijze contact.

In de afgelopen maanden werd een viertal medewerkers van de Chinese Vertegenwoordiging door nieuwe functionarissen vervangen. Een van hen beheerst het Chinese dialect, dat door een groep Overzee-Chinezen in ons land wordt gesproken. De taal-barrière, welke tot dusverre tussen de Vertegenwoordiging en deze groep bestond, is hierdoor opgeheven. Met de overige Overzee-Chinezen wist de Vertegenwoordiging de banden eveneens verder te verstevigen.

Verzoeken van Nederlandse studenten en scholieren om films en ander propaganda-materiaal worden steeds terstond ingewilligd. Aan de Westduitse Televisie, welke nauw contact onderhoudt met de Vertegenwoordiging, werden - op verzoek - films ter beschikking gesteld over de Chinese Volksrepubliek, die vervolgens op de beeldbuis in de Bondsrepubliek verschenen. Ook de contacten met de V.P.R.O. o.a. betreffende het ter beschikking stellen van Chinese films voor T.V.-uitzendingen, werden voortgezet.

De Vriendschapsverenigingen "Association Belgique-Chine" en "Association Luxembourg-Chine", die gedurende de laatste jaren onder supervisie stonden van de Ambassade van de Chinese Volksrepubliek te Parijs, onderhouden thans weer rechtstreeks contact - evenals in de jaren vóór de Culturele Revolutie - met de Vertegenwoordiging alhier. Deze wijziging is door de Vriendschapsverenigingen met vreugde begroet, daar de Vertegenwoordiging te Den Haag een soepeler gedragslijn volgt, dan die te Parijs, ten aanzien van de financiering van activiteiten van deze verenigingen.

Het voorgenomen bezoek van een Nederlandse Handelsmissie aan de Chinese Volksrepubliek zal niet plaatsvinden. Te elfder ure liet Peking weten, dat deze missie niet welkom is, omdat de Nederlandse regering de zogenaamde "2-China's politiek" voert.

Deze politiek, die inhoudt dat naast de Volksrepubliek China het bestaan van de Republiek Taiwan wordt erkend, is voor de Volksrepubliek onaanvaardbaar.

Het aantal onder Chinese vlag varende schepen, dat Rotterdam aandoet, neemt steeds toe. Enkele van deze schepen worden thans op werven in Rotterdam en omgeving gerepareerd. Handelsfunctionarissen van de Chinese Vertegenwoordiging onderhouden nauw contact met de zich aan boord bevindende politieke commissarissen. Laatstgenoemden staan met hun functie op de monsterrol vermeld.

Midden-Oosten.

De in voorgaande verslagen reeds genoemde honorair-consul van Koeweit in Nederland, zet de propaganda ten behoeve van de Palestijnse verzetsbeweging voort. Hij onderhoudt daartoe nauw contact met zich progressief noemende Nederlandse studentenkringen. Eveneens staat hij in verbinding met Al-Fatah-vertegenwoordigers in de ons omringende landen. Voorts stelt hij thans pogingen in het werk om steunpunten te verwerven in kringen van Marokkaanse en Jordaanse gastarbeiders in Nederland.

In de maanden februari en maart van dit jaar werd de aandacht vele malen opgeëist door meldingen betreffende bezoeken van Arabische terroristen-groepen aan West-Europa. Betreffende deze meldingen vond veelvuldig overleg plaats met de buitenlandse ~~zuster~~diensten en met de Nederlandse grensbewaking.

Zuid-Molukkers.

Gerapporteerd werd reeds over de aandacht die de nieuwe beweging, het "Bevrijdingsfront R.M.S.", thans opeist. Dit "Bevrijdingsfront", waarin veel - en vooral jongere - aanhangers van TAMAELE een actieve rol spelen, is een zich links noemende, op ideeën van MAO en CASTRO georiënteerde, beweging. De militante instelling van het front richt zich in eerste aanleg tegen de Republiek Indonesia, maar met ontladingen tegen de Nederlandse samenleving dient rekening te worden gehouden.

Het verwerven van informatie onder de Zuid-Molukkers wordt bemoeilijkt doordat diegenen, die bereid zijn deze te verstrekken ernstig beducht zijn als "verraders" te worden ontmaskerd en vergeldingsmaatregelen te zullen ondervinden. Deze beduchtheid wordt niet zonder reden gekoesterd. Ook maakt het bestaan - naast en in de bekende officiële organisaties van de Zuid-Molukkers - van een veelheid van in elkaar overlopende en elkaar bestrijdende actiegroepen, het uiterst moeilijk om tot een helder inzicht in de situatie te geraken.

Personeel.

De onderbezetting op vrijwel alle secties van de afdeling bracht de noodzaak met zich het werkpakket van de afdeling in nadere beschouwing te nemen. Op grond hiervan werd tot inkrimping van het werkkerrein van sommige secties besloten.

Zo zullen bijvoorbeeld de werkzaamheden van de secties, die zich bezighouden met de activiteiten van de Sowjetrussische inlichtingendiensten, zich geheel concentreren op de Russische inlichtingenofficieren. Andere werkzaamheden van deze secties werden beperkt of stopgezet.

PANORAMA afdeling Beveiliging**1 oktober 1970 - 1 april 1971.****Algemeen.**

1. Nadat de afdeling in de zomer van 1970 was gereorganiseerd, waarbij drie secties (overheid, industrie en veiligheidsonderzoeken) zijn ontstaan, werd de nieuwe organisatie in de verslagperiode op haar doelmatigheid beproefd. Deze proef is alleszins gunstig uitgevallen. Nu de veiligheidsonderzoeken door één sectie worden behandeld, konden de secties overheids- en industriebeveiliging hun volle aandacht geven aan de overige beveiligingswerkzaamheden. Hierdoor is het mogelijk geworden een meer evenwichtig beveiligingsbeleid te voeren, zij het dat het ernstige personeelsgebrek bij de laatstgenoemde secties - hetwelk momenteel 35% van de toegestane personeelssterkte bedraagt - de uitvoering van de werkzaamheden aanzienlijk belemmert. Dit klemt des te meer nu door de toegenomen geweldpleging meer aandacht aan de beveiliging van bepaalde objecten moet worden besteed.
2. De sectie DPO, waar de veiligheidsonderzoeken naar personen werden behandeld, kampte met een zeer hoog ziekteverzuim. Sommige medewerkers, waaronder de sectiechef, waren langere tijd wegens ziekte afwezig. Hoewel de onderzoeken, zij het door een extra inspanning van andere personeelsleden en tevens met aanzienlijke vertraging, nog wel konden worden uitgevoerd, kon geen enkele aandacht worden besteed aan de noodzakelijke verbetering en aanpassing van de bij de veiligheidsonderzoeken te gebruiken methodieken en procedures. Deze situatie baart de afdelingsleiding grote zorg, met name vanwege de consequenties die aan de inwerkingtreding van de Beschikking Antecedentenonderzoeken zijn verbonden.
3. Met de militaire inlichtingendiensten werden de gebruikelijke, nauwe contacten onderhouden. In de verslagperiode werd een permanente werkgroep Industriebeveiliging in het leven geroepen, waarin vertegenwoordigers van de militaire inlichtingendiensten en van de afdeling zitting hebben. Het doel van deze werkgroep is het uitwisselen van ervaringen, het formuleren van standpunten en het vaststellen van gedragslijnen met betrekking tot de industriële beveiliging in het algemeen.
4. Een hoofdamtenaar van de afdeling nam zitting in de Veiligheidscommissie Burgerluchtvaart ingesteld door de Minister van Verkeer en Waterstaat, welke commissie tot deel heeft de aanslagen op en de kaping van burgerluchtvaartuigen zoveel mogelijk tegen te gaan.
5. De afdeling bleef nauw betrokken bij de beveiliging van de Noordatlantische Verdragsorganisatie. Het afdelingshoofd woonde de halfjaarlijkse vergadering van het Nato Security Committee bij; het plaatsvervangend afdelingshoofd en de sectiechef namen deel aan de besprekingen van enkele gespecialiseerde NAVO-werkgroepen te Brussel.

6. De chef van de sectie Industriebeveiliging nam deel aan enkele internationale bijeenkomsten van de bij de beveiliging van het tripartite ultracentrifugeverdrag betrokken instanties.

Beveiligingspraktijk.

7. Uit het onderzoek bij de departementen van algemeen bestuur naar de inzet van uitzendkrachten bleek dit aantal sedert 1964 te zijn verdrievoudigd. Bij een aantal ministeries zijn uitzendkrachten noodgedwongen ingeschakeld bij vertrouwelijke werkzaamheden. Hoewel dit uit beveiligingsoogpunt zeer ongewenst is, dient met deze realiteit rekening worden gehouden. In voorkomende gevallen wordt in overleg met de betrokken departementale beveiligingsambtenaar naar deze krachten een veiligheidsonderzoek ingesteld. Deze onderzoeken vallen uiteraard niet onder de bepalingen van de Beschikking Antecedentenonderzoeken.
8. Gedurende de verslagperiode werd met een aantal beveiligde bedrijven overleg gepleegd en tot een verantwoorde beperking van het aantal voor een veiligheidsonderzoek in aanmerking komende personen te komen. Dit overleg had een verheugend resultaat en zal worden voortgezet.
9. In verband met de bouw van nieuwe provinciehuizen in Assen en Zwolle werden beveiligingsadviezen uitgebracht. Dit was eveneens het geval met de toekomstige vestiging van het Ministerie van Algemene Zaken aan het Binnenhof no. 20. De huidige zetel van het Kabinet van de Minister-President aan het Plein 1813 werd - voor zover dit in een dergelijk pand mogelijk is - met hulp van de afdeling Technische Dienst onderzocht op de aanwezigheid van afliuisterapparatuur. Hoewel aan een zo'n onderzoek wel enige preventieve waarde is verbonden, mag het resultaat daarvan niet worden overschat.
10. Met de beveiligingsambtenaren van de departementen werd gesproken over de noodzaak met ambtenaren, die met een dienstopdracht of om privé-redenen communistische landen bezoeken een beveiligingsgesprek te voeren. Met het oog hiër op is voor de beveiligingsambtenaren in de verslagperiode een tweedaagse cursus georganiseerd, waarbij uitvoerig op de achtergrond en methoden van de communistische inlichtingenactiviteiten is ingegaan.
11. In de verslagperiode is een begin gemaakt met de bestudering van het ingewikkelde probleem van de beveiliging van met behulp van computersystemen verwerkte gerubriceerde gegevens. Hierbij wordt samengewerkt met de militaire inlichtingendiensten en met het bureau van de raadadviseur voor de automatisering, de heer , met wie reeds een inleidende bespreking is gevoerd. Op Nederlands initiatief is dit probleem eveneens in studie genomen door het NATO Security Committee.

PANORAMA van 1 oktober 1970 t/m 31 maart 1971

Afdeling E

Sectie E J

geen bijzonderheden

Sectie E O

De Sectie verzorgde de gebruikelijke opleidingen, t.w. de sgn. basiscursus en de informatie- en observatiecursus. De behoefte bij de Politie om personeel dat met een inlichtingen-taak wordt belast bij de BVD te laten opleiden is toegenomen. Dit houdt verband met het relatief groot aantal afvloeiingen van personeel bij de inlichtingendiensten van de Politie. De in januari 1971 aangevangen basiscursus en de daarop aansluitende informatie- observatiecursus, werden daarom uitsluitend voor Politie-ambtenaren bestemd.

Dit bracht met zich dat in april 1971 een extra basiscursus voor het BVD-personeel diende te worden ingelast.

De grotere toeloop van het aantal cursisten maakt het noodzakelijk grotere leslokalen ter beschikking te krijgen. Hiervoor werden door de zorg van de Afdeling FID de nodige stappen ondernomen.

Voor eigen personeel en een aantal beveiligingsambtenaren van verschillende ministeries werden oriëntatie-cursussen verzorgd.

Aanvullende vorming door middel van lezingen en filmvertoningen vond plaats voor eigen personeel en dat van de dienstverbindingen. Een aantal stagiaires werd begeleid bij de uitvoering van studie-opdrachten.

De Sectie stelde vele malen haar medewerkers als gastdocent ter beschikking aan diverse opleidingsinstituten van de politie en de strijdkrachten.

De Sectie had een aandeel in de organisatie van conferenties voor de Dienst en voor functionarissen van Rijks- en Gemeentepolitie die in oktober 1970 en in maart 1971 werden gehouden.

Ook in deze verlagperiode nam een aantal leden van het personeel deel aan de cursussen van het bij de Sectie ondergebrachte talen-practicum.

Sectie E IX

De Sectie ondervindt bij haar taak met betrekking tot het instellen van onderzoeken in ruime mate medewerking van particulieren.

De bereidwilligheid van officiële instanties de nodige gegevens te verschaffen is zonder meer goed te noemen.

Bijzondere regelingen werden getroffen met enige gemeenten, die door personeelsgebrek niet langer konden voldoen aan de verzoeken om inlichtingen uit de bevolkingsregisters.

Sectie E XIII

geen bijzonderheden.

1 april 1971

Panorama 1 oktober 1970 tot 1 april 1971

ACB

Automatiseringsonderzoek

De bestaande relatie met de IBM, voortgekomen uit het gebruik van conventionele ponskaartapparatuur van dit concern, werd benut voor het organiseren van een oriëntatiedag in Amsterdam. Hieraan werd deelgenomen door het hoofd van de Dienst, de afdelinghoofden, een aantal leidinggevende functionarissen uit de documentatiesector en enkele andere medewerkers. Door de IBM werd onder meer de werking getoond van een computersysteem van de derde generatie, uitgerust met schijf-eenheden en beeldbuisterminals.

De opleiding van een medewerker die geheel is vrijgemaakt voor het automatiseringsonderzoek vond gestadig voortgang. Pogingen gericht op het aantrekken van een automatiseringsdeskundige van buiten de Dienst hadden tot dusver geen succes. Met een medewerker van het Bureau van de Raadadviseur voor de Automatisering werd van gedachten gewisseld over automatiseringsmogelijkheden.

Het hoofd van de afdeling woonde op uitnodiging van de Directie Overheidsorganisatie en -automatisering een IBM-seminar voor de Rijksverheid bij.

De overtuiging wint veld dat de computertechniek zo ver is voortgeschreden en de prijs per geheugenpositie in een computersysteem zo sterk is gedaald dat het verantwoord moet worden geacht over te gaan tot de inschakeling van een computer ten behoeve van de informatieverwerking van de Dienst. Hierbij wordt in de eerste plaats gedacht aan de overbrenging van het omvangrijke cartotheekbestand naar een "willekeurig toegankelijk" computergeheugen.

De IBM is inmiddels uitgenodigd een voorlopige kostenraming in te dienen op grond van een beperkt aantal globale gegevens.

Veranellng van de postregistratie

Ten behoeve van een veranellng van de registratie van de binnenkomende post, die bij de Dienst tot nog toe gebaseerd is op het KB Post- en Archiefsaken (K 425), werd het prototype geïnspecteerd van een apparaat van Nederlands fabrikaat, geconstrueerd om het s.g. fotografisch postboeken te vereenvoudigen. Deze nieuwe methode van vastlegging wordt in Nederland bij enkele instanties reeds toegepast, echter met gebruikmaking van fotocopieerapparatuur die niet voor dit doel is ontworpen. De eerste indruk van de werking van het nieuwe apparaat is gunstig geweest.

Verplaatsing van het archief

In commissieriaal verband werd de mogelijkheid bezien van overbrenging van het omvangrijke archief in het hoofdgebouw naar het souterrain, waardoor kantoorruimte beschikbaar zou komen op een der etagen. De frequentie van raadpleging van een aanmerkelijk deel van de dossiers is echter zodanig dat deze oplossing van het ruimteprobleem andere bezwaren zou oproepen. Een beslissing is nog niet genomen.

Handwritten initials or mark.

PANORAMA PERIODE 1-10-1970 tot 1-4-1971**Afdeling Personeel en Organisatie.****Personeelsbeheer:**

In de verslagperiode is op 52-jarige leeftijd overleden de heer , Veiligheidsambtenaar A.

In het afgelopen tijdvak hebben 14 personeelsleden de Dienst verlaten, 7 wegens het bereiken van de wetheringsgerechtigde leeftijd (5 middelbare en 2 lagere ambtenaren) en 7 op eigen verzoek (1 hogere, 1 middelbare en 5 lagere ambtenaren, waarvan 3 vrouwen, w.o. 1 typiste).

Één middelbaar ambtenaar is in de verslagperiode voor de duur van drie jaren met v.b.b. uitgezonden naar de Nederlandse Antillen.

In dienst zijn getreden 24 personeelsleden o.v. 4 typistes. Hiervan zijn er 11 aangetrokken door benoeding van reeds in dienst zijnde personen, 9 door in diverse dagbladen geplaatste advertenties en 4 na een spontane aanmelding.

Door het vertrek van de chef van de afdeling Personeelsbeheer en het ziekteverzuim binnen de afdeling werd de afwikkeling van verscheidene rechtspositionele onderwerpen vertraagd. Ook de normale werkzaamheden konden er minder vlot door worden afgewikkeld.

Aan één hogere, één middelbaar en één lagere ambtenaar werd o.g.v. de 9%-regeling een tegemoetkoming in ziektekosten verleend.

Commissie van Overleg:

Ook in deze verslagperiode vond het overleg gedeeltelijk in de informele sfeer plaats. Besproken werden daarin o.m. de consequenties ten aanzien van enkele bijzondere vergeedingsregelingen van het per 1 januari 1971 in werking getreden nieuwe reisbesluit.

Op 27 januari 1971 kwam de Commissie van Overleg bijeen. Afgedaan werd een aantal tevereen reeds informeel goedgekeurde onderwerpen.

Daarnaast werd overeenstemming bereikt over de aanpassing van het Rechtspositiebesluit Binnenlandse Veiligheidsdienst aan het nieuw geredigeerde hoofdstuk XI van het ARAR. Het voorstel hiertoe werd vergezeld van de nodige ontwerpen op 26 januari 1971 aan het Departement gezonden.

De besprekingen over het bevorderingsbeleid t.a.v. de onderzoekingsambtenaren zijn helaas in een impasse geraakt. Door de ambtenarendelegatie werd aangedrongen op bericht t.a.v. het aan de Minister gedane voorstel d.d. 10 september 1970 tot herziening van de vermelding van rangen en schaalnummers in het n.g. Rangensbesluit, in het bijzonder t.a.v. het gedeelte betrekking hebbende op beveiligingsbeambten, koeriers en knechten. Voorts werd gevraagd en speedige informatie t.a.v. de plannen tot een structurele wijziging van dit Besluit.

Personeelwerk en Organisatie:**Personeel:**

De personeelserving nam tot de aanvang van 1971 een relatief groot aandeel van de beschikbare werktijd in beslag.

In januari trad hierin geleidelijk een verandering ten gunste op als gevolg van het beschikbaar komen van een vervingsfunctionaris.

Aangesien in de algemene zaken-sector van de Dienst en daar waar de functionele relatie met de politie groot is steeds meer twijfel wordt gevoelt over de vraag of de gunstige salarispositie van weleer t.o.v. de politie en de Rijks-overheid nog wel aanwezig is, moesten enkele tijdrovende vergelijkingsonderzoeken worden verricht.

De pogingen tot het aantrekken van een "juridische" stafmedewerker en een bakvaan jong jurist hebben ook in deze periode geen resultaat opgeleverd.

Ook de werving van middelbaar opgeleide stagiaires ter vervulling van bestaande en in de komende jaren te verwachten vacatures in leidinggevende en top-middelbare functies is een onopgelost probleem gebleven.

Organisatie

Een arbeidstechnisch onderzoek bij een onderdeel van de afdeling TD werd voltooid.

Het onderzoek resulteerde in het invoeren van een verbeterde werkmethode, waardoor de kwantitatieve en als gevolg daarvan kwalitatieve overbelasting van een aantal medewerkers kon worden geëlimineerd.

De in aansluiting op de methodestudie verrichte tijd- en frequentiestudies hadden tot gevolg dat het huidige en voor de nabije toekomst verwachte werkzaamheidsniveau gekwantificeerd kon worden en in werklijnen zichtbaar gemaakt werd.

Met deze werklijnen als uitgangspunt is thans een verbeterde roosteropzet mogelijk.

Organisatie-adviezen werden uitgebracht m.b.t. de structurering van het kabinetsecretariaat.

In gesprekken over de organisatiestructuur van de afdeling C met de afdelingsleiding en PH.BVD werden ideeën over een mogelijke andere opzet ingebracht.

Schapeveld, Verki

Sociaal Fonds

19.

PANORAMA PERIODE

1-10-70 - 31-3-71.

Afdeling Financiën en Inwendige DienstenBevretting

Het dienstjaar 1969 werd ultimo 1970 afgesloten met een overschot op het Personeelsartikel - afgezien van de gevolgen van loonronden - van rond f 578.000,-- en met een overschot op het artikel Materiële uitgaven van rond f 66.000,--.

Op het Personeelsartikel voor 1970 wordt - afgezien van de gevolgen van loonronden - wederom een aanzienlijk overschot verwacht.

Deze overschotten op de personeelsartikelen moeten worden toegeschreven aan het niet kunnen vervullen van vacatures.

Op het artikel Materiële uitgaven voor 1970 dreigt een klein tekort (rond f 9000,--). Sterke prijstijgingen zijn hiervan de oorzaak.

Gelet op deze ontwikkeling gedurende 1970 bestaat de vrees dat het artikel Materiële uitgaven voor 1971 ontoereikend zal zijn.

Voor 1972 wordt een uitbreiding van de tegeestane bezetting met 16 man bepleit en wel op grond van toenemende werkzaamheden.

Aangezien het wel niet zal gelukken alle vacatures weer bezet te krijgen is op het berekende bedrag voor de uitgebreide bezetting een aftrek toegepast ter grootte van de salariskosten van 10 man.

Spaarregeling

Begin 1971 werd aan spaarsaldi, premies en gekweekte rente een bedrag van rond f 74.000,-- aan de deelnemers uitbetaald.

De rentevergoeding welke door de Boerenleenbank over het totale spaartegoed wordt vergoed is m.i.v. 1 januari 1971 verhoogd van 6½ tot 6¼.

Reisbesluit 1971

De uitvoering van dit nieuwe Reisbesluit per 1 januari 1971 verliep bepaald niet zonder moeilijkheden. De tijd die beschikbaar was om enkele bijzondere regelingen tot vergoeding van verblijfkosten in dit nieuwe Reisbesluit in te passen was in feite te kort.

Een bijkomend bezwaar was nog dit dat dit nieuwe voorschrift eerst eind maart 1971 van de personen kwam en aan de reizigers kon worden uitgereikt. De eerste maanden van 1971 hebben de vele reizigers zich moeten behelpen waarbij uiteraard de vraag rijst of alles wel in goede orde is geschied.

Inkoop diensttijd:

Eind 1970 is een groot aantal inkoopbeschikkingen voortvloeiende uit het z.g. Generaal Pardon door het A.B.P. geproduceerd. De regeling van het verhaal op pensieem-gerechtigden die veelal de Dienst reeds hadden verlaten gaf veel werk.

Foto-sectie:

De chef van de sectie bracht op 10 en 11 oktober 1970 weer een bezoek aan de Fotekina te Keulen.

heru

De research welke in deze sectie wordt gepleegd en de resultaten hiervan trekken de aandacht van susterdiensten. Reeds enige malen werd door de chef van de sectie voorlichting over zijn werkmethoden en resultaten gegeven aan vertegenwoordigers van deze susterdiensten.

id,

Nieuwvesting:

Voor de sectie Opleiding wordt uitgezien naar een ruimere accommodatie; in het bijzonder bestaat bij deze sectie behoefte aan grotere leslokalen. In verband daarmee werd het Ministerie om medewerking verzocht. De zaak is inmiddels door de Rijkgebouwendienst in behandeling genomen. Men kan verwachten of het mogelijk is om naast het gebouw waarin de sectie Opleiding is gehuisvest, een perceel waarin een restaurant was gevestigd, ter beschikking te krijgen.

Het voor gebruik gereed maken van het aan de Dienst toegewezen gebouw dat als garage moet dienen, maakt weinig voortgang. Nu de nodige sleepwerkzaamheden zijn verricht blijkt het niet mogelijk met de nieuwbouw aan te vangen. Dit wordt veroorzaakt door financiële moeilijkheden bij de Rijkgebouwendienst.

Voorts had het gemeentelijke Bouw- en Woningtoezicht enkele bezwaren tegen de voorgestelde verbouwing.

In het hoofdgebouw zal binnenkort op de parterre en het souterrain een perapex-beglazing worden aangebracht. Het reeds geplaatste proefraam voldoet tot op heden aan de verwachtingen.

AURORA dd. 20-4-1971

4.

Panorama

H.BVD maakt een aantal opmerkingen over de concept-bijdragen van de afdelingen voor het Panorama. Hij is van mening dat in deze bijdrage te weinig is rekening gehouden met hetgeen de Minister en de Secretaris-Generaal dient te worden medegedeeld.

Het gaat erom om de hoofdmomenten van onze activiteiten vast te leggen.

H.BVD geeft vervolgens aan op welke punten hij de bijdragen wenst te zien gewijzigd.

H.BVD vraagt zich af of er bij het volgende Panorama niet toe dient te worden overgegaan de afdelingsbijdragen als bijlage te voegen bij een overzicht dat onder hoede van de Dienstleiding wordt opgesteld en dat een samenvatting geeft van wat door de Dienst in de afgelopen periode is verricht.